

Vlaams
Parlement

vergadering **C69**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 6 januari 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de overschotten aan groenestroomcertificaten die zullen worden opgebouwd van 2016 tot 2020 – 677 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de stand van zaken betreffende de werkgroepen die de deelaspecten van het actieplan 'Clean Power for Transport' moeten uitwerken – 675 (2015-2016)	5
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over flankerende maatregelen in functie van de energieheffing – 670 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over maatregelen om energiearmoede te bestrijden – 676 (2015-2016)	7
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de uitspraak van het Hof van Cassatie inzake de stijging van de distributienettarieven – 669 (2015-2016)	14
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de nieuwe energieprestatieregeling – 668 (2015-2016)	15
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de slimme windmolens in de Antwerpse haven – 667 (2015-2016)	16
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de vergoeding voor overproductie bij PV-installaties – 666 (2015-2016)	19
VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het streven naar 5000 nieuwe laadpunten voor elektrische voertuigen tegen 2020 – 532 (2015-2016)	20

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de overschotten aan groenestroomcertificaten die zullen worden opgebouwd van 2016 tot 2020 – 677 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Mijn vraag over de overschotten aan groenestroomcertificaten is aan bod gekomen in de marge van de bespreking van de beleidsbrief, maar naar mijn aanvoelen niet ten gronde. Daarom heb ik deze vraag ingediend om ze hier nu wel ten gronde te kunnen bespreken. Het gaat over de overschotten aan groenestroomcertificaten die zullen worden opgebouwd in de periode 2016-2020.

In december werd via het programmadecreet een energieheffing ingevoerd die zowel de historische groenestroomcertificatenoverschotten als de nieuwe certificatenoverschotten zal financieren. Daar hebben we het al uitgebreid over gehad. Om nieuwe overschotten te vermijden, zijn er een aantal scenario's mogelijk. Twee ervan zijn de financiering van nieuwe overschotten via de energieheffing of het vermijden van nieuwe overschotten door een structurele quotaverhoging. Aangezien u, minister, voor het eerste scenario opteert, mogen wij veronderstellen dat u de oefening voor beide scenario's gemaakt hebt en dat u argumenten hebt om voor het eerste scenario te kiezen. De beleidsnota vermeldt immers: "De verschillende opties om het certificatenoverschot weg te werken zullen worden bestudeerd. Vervolgens zal op basis van deze analyse worden beslist op welke kostenefficiënte en duurzame wijze dit overschot kan worden weggewerkt."

Minister, ik heb daarbij volgende vragen. De quota worden in 2016, inleverronde 2017, opgetrokken naar 23 procent – dat was een amendement van collega Schiltz –, daarna vallen ze terug tot 20,5 procent. Hoeveel zouden de quota moeten bedragen in 2017, 2018, 2019 en 2020 om geen nieuwe overschotten te creëren, dus om te vermijden dat er nieuwe overschotten zullen ontstaan, en dit zowel in het scenario met de huidige vrijstellingen als in het scenario met de verhoogde vrijstellingen? Met de huidige vrijstellingen bedoel ik die die voorlagen voor de verhoogde beslist zijn.

Wat zou de impact zijn van deze quotaverhogingen op de bijdrage voor groene stroom via de leveranciersprijzen voor gezinnen, kmo's en de verschillende categorieën van energie-intensieve bedrijven, zowel in het scenario met de huidige vrijstellingen als in het scenario van de verhoogde vrijstellingen?

Volstaan de huidige quota om de groenestroomdoelstelling in het kader van de hernieuwbare energiedoelstellingen te behalen in 2020? De quota hebben immers enkel betrekking op de certificaatplichtige elektriciteitsafname, terwijl de groenestroomdoelstelling betrekking heeft op de bruto groenestroomproductie die ongeveer het dubbele bedraagt van de certificaatplichtige elektriciteitsafname.

In het VEA-rapport (Vlaams Energieagentschap) 2015/1 deel 3 'evaluatie quotum-pad, productiedoelstellingen en marktanalyserapport' deelt VEA onder het hoofdstuk 'Beleidsopties ter vermindering van de certificatenoverschotten' mee vernomen te hebben dat er op niveau van de Vlaamse Regering aan oplossingen voor het certificatenoverschot wordt gewerkt. Het VEA geeft aan deze maatregelen in detail te analyseren voor dit rapport, wanneer de maatregelen gestalte hebben gekregen. Ondertussen is dit gebeurd. Mag ik vragen dat u deze oefening over de verschillende opties rond het wegwerken van die overschotten aan ons ter beschikking stelt? Werd de nodige informatie voor verdere analyse aan het VEA bezorgd?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Om te vermijden dat er inderdaad nieuwe overschotten zouden ontstaan, moeten de quota in 2016, inleveringsronde 2017, van 23 procent, waarin nu is voorzien, verder verhoogd worden tot 34 procent. Voor de volgende jaren zouden de quota verhoogd worden van 20,5 procent naar 34 procent.

Het is belangrijk om een onderscheid te maken tussen de groenestroomdoelstellingen en de quotadoelstellingen. Niet enkel de noemer is verschillend. Het percentage van de groenestroomdoelstelling wordt berekend met het volledige elektriciteitsverbruik in de noemer, het percentage voor de certificatenquota met het certificaatplichtig verbruik in de noemer. Daarnaast is ook de teller verschillend. De aanvaardbare groenestroomcertificaten komen immers niet overeen met 1 megawattuur groenestroomproductie. De steun wordt bijvoorbeeld maar gedurende de eerste tien jaar toegekend en wordt toegekend a rato van een bandingfactor die verschilt tussen de verschillende technologieën. De quota samen met de certificaten opgekocht door de heffing, zijn voldoende om de groenestroomdoelstellingen te halen en het overschot aan certificaten af te bouwen tegen 2020.

Het VEA heeft in zijn eindrapport 2015/2, deel 3, een scenario opgenomen waarin de reeds besliste of aangekondigde wijzigingen zijn doorgerekend. Die publicatie zit in de pijplijn.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, dank u voor het antwoord. De vraag die daarbij rest, is wat de impact zou zijn van de quotaverhogingen op de bijdragen voor de groene stroom via de leveranciersprijzen voor gezinnen, kmo's en de verschillende categorieën bedrijven, waarover we in het verleden al een aantal keer hebben gesproken. Volgens Groen is het zo dat als je de quota verhoogt, ook de prijzen voor een stukje partieel mee verhogen via de leveranciersprijzen. Op die manier kunnen we de zwaarste schouders de zwaarste last laten dragen en kan er een veel zuiverdere marktwerking ontstaan. Ik zou echt graag van u vernemen wat de impact is van de mogelijke quotaverhogingen op de prijzen voor de gezinnen, kmo's en de verschillende soorten bedrijven.

Minister Annemie Turtelboom: Dat is heel moeilijk omdat er veel verbruikscategorieën zijn bij de gezinnen. Om op een percentage van verbruik te werken, kan het gemiddeld verbruik van een gezin van 3500 kilowattuur genomen worden, maar er zijn gezinnen die minder verbruiken en gezinnen die meer verbruiken. Het is dus heel moeilijk om met één gemiddelde te werken voor een gezin. 'Het' gezin, 'de' kmo en 'het' energie-intensieve bedrijf bestaan niet. Om er een antwoord op te geven, moet er al een heel brede waaier zijn, dan moeten we heel veel verschillende situatietypes geven, zo niet zal over cijfers worden gecommuniceerd die eigenlijk geen weerspiegeling zijn van de realiteit. 'Het' gezin bestaat niet.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik vind dit een beetje te gemakkelijk als antwoord. U kunt wel uitgaan van een aantal categorieën, van een gezin met een gemiddeld verbruik, een gemiddelde kmo en een gemiddeld energie-intensief bedrijf. Ik vraag heus niet dat u twintig of dertig verschillende scenario's op tafel legt, maar misschien wel vier of vijf. Als u die nu niet kunt geven, dan zou ik ze graag schriftelijk van u ontvangen. Het is immers relevant, want blijkbaar is het veel gemakkelijker om mensen vaste heffingen op te leggen in plaats van de oefening te maken om de zwaarste schouders de zwaarste lasten te laten dragen en om gezinnen met weinig verbruik minder te laten bijdragen dan gezinnen met meer verbruik.

De hele discussie over de energieheffing hebben we eind vorig jaar gevoerd. Een kritiek was dat de tarieven niet gekoppeld waren aan het verbruik. U zei toen dat het volgens de Raad van State niet kan. Dat klopt, maar u zou het wel kunnen

doen door de groene stroom wat op te trekken. Ik stel echter vast dat u daarvoor geen echte simulaties hebt gemaakt. Ik had die alsnog graag gekregen. Kan dat zonder dat ik daarvoor eerst een schriftelijke vraag moet indienen, volstaat deze vraag om uitleg daarvoor?

Minister Annemie Turtelboom: Ik ben nooit heel formalistisch geweest. Geeft u ons gewoon wat tijd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de stand van zaken betreffende de werkgroepen die de deelaspecten van het actieplan 'Clean Power for Transport' moeten uitwerken – 675 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, voorzitter, collega's, deze vraag gaat over het actieplan 'Clean Power for Transport', dat tijdens de laatste ministerraad voor het reces werd goedgekeurd. Ik stel deze vraag omdat het echt dringend is om gestalte te geven aan dit actieplan.

De voorgestelde conceptnota en het actieplan vormen een eerste stap naar een Vlaamse invulling van de gelijknamige Europese richtlijn die in november 2014 werd goedgekeurd door het Europees Parlement en de Raad. Deze richtlijn legt de lidstaten de verplichting op om tegen 18 november 2016 nationale beleidskaders in te dienen voor de ondersteuning van de marktontwikkeling van alternatieve, milieuvriendelijke brandstoffen en de uitrol van de bijhorende infrastructuur.

De primaire scope van dit actieplan is 2020. Tegen dan wil Vlaanderen in de nieuwverkoop een aandeel van 7,5 procent BEV-voertuigen (Batterijaangedreven Elektrisch Voertuig) en 5 procent cng-voertuigen (compressed natural gas) realiseren. Het Autosalon, dat eraan komt, maakt deze conceptnota en de bijhorende doelstellingen opnieuw heel actueel.

Minister, ik heb voor u volgende vragen. Hoe verloopt momenteel de afstemming tussen het Vlaamse en federale beleidsniveau, betreffende de invulling van de nationale beleidskaders? Ik merk dat die afstemming op sommige andere domeinen bijzonder moeizaam verloopt. Ik hoop dat het in dezen niet het geval is en dat u preventief probeert te werken om mogelijke problemen te voorkomen.

De verdere uitwerking van deelaspecten van de conceptnota vindt plaats in werkgroepen over infrastructuur, financiën, regelgeving, communicatie, lokale overheden, energie, onderzoek, Vlaamse overheid, nichevloten en 'easy mobility incentives'. Kunt u mij een stand van zaken bezorgen van de verschillende werkgroepen?

Het aandeel wagens met een 'schone' brandstof binnen de Vlaamse administratie blijft beperkt. Kunt u mij een overzicht bezorgen van het aandeel wagens binnen de Vlaamse administratie per brandstoftype? Wat is de doelstelling 'aandeel schone brandstof' binnen het wagenpark van de Vlaamse administratie? Hoe wilt u deze doelstelling bereiken?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Collega's, er werd een gemengde ENOVER-transportwerkgroep (Energieoverleg) opgericht binnen de schoot van zowel de energie- als de mobiliteitsfilière. Deze werkgroep coördineert de afstemming tussen het gewestelijke en federale beleidskader. De werkgroep vergaderde op 9 december jongstleden om voor een eerste keer de ontwerpplannen van de verschillende entiteiten naast elkaar te leggen en te bespreken. Zoals u weet, keurde de Vlaamse Regering ondertussen op 18 december het Vlaamse Actieplan 'Clean Power for Transport' (CPT) al definitief goed en dit als eerste gewest in België.

Algemeen kan worden gesteld dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest minder ver staan dan het Vlaamse Gewest bij het opmaken van de actieplannen. De Brusselse administratie wacht nog op de intussen opgeleverde resultaten van een studie en op een aantal politieke beslissingen. In het Waalse Gewest is er nog onduidelijkheid over wie precies welke rol heeft bij het opstellen van het actieplan en welke prioriteiten daarbij zullen worden gehanteerd.

De federale overheid heeft vooral ondersteunende en aanvullende bevoegdheden wat Clean Power for Transport betreft. De federale overheidsdiensten lijsten een aantal mogelijke maatregelen op ter ondersteuning van CPT, voornamelijk op fiscaal vlak. Het actieplan wordt nu ook ingediend bij de federale overheid om een dialoog tussen de gewesten op gang te brengen.

De bedoeling is dat de werkgroepen begin 2016 worden opgestart. In het najaar van 2015 werden echter al enkele belangrijke beslissingen genomen ter ondersteuning van Clean Power for Transport. Ik verwijs onder meer naar de vergroening van de verkeersfiscaliteit, de premie voor elektrische en waterstofwagens, de uitrol van de laadpunten en de meldingsplicht voor de elektrische laadpunten. Voor deze beslissing werd ook al overlegd met de betrokken actoren binnen en buiten de Vlaamse overheid. Het is de bedoeling om de werkgroepen te activeren. De verschillende sectoren zijn vragende partij.

Op 1 december had de Vlaamse overheid acht elektrische voertuigen en vijf cng-voertuigen in dienst op een totaal van 4296 voertuigen. Dit geeft respectievelijk 0,2 en 0,1 procent, en dat is uiteraard te weinig. In een omzendbrief van 7 juni 2015 werd voor de aankopen, dus niet voor de vloot, 5 procent voor elektrische en plug-in hybride elektrische wagens vooropgesteld. De doelstelling voor nieuwe aankopen in het actieplan wordt opgetrokken tegen 2020 naar 10 procent voor elektrische en plug-in elektrische hybrides en 7,5 procent voor wagens op cng. Als je de twee optelt, kom je aan 17,5 procent. We gaan er immers van uit dat de Vlaamse overheid een voorbeeldfunctie heeft. Vandaar dat de doelstelling voor de overheid hoger ligt dan de algemene doelstelling. De ambities zullen worden doorvertaald naar de verschillende entiteiten en systematisch worden opgevolgd. Het verder aanbieden van raamcontracten, de verwachte dalende prijzen voor de CPT-voertuigen en een doorgedreven communicatie zouden voldoende resultaat moeten genereren. Indien het nodig is, wordt overgaan tot een meer centrale aansturing voor het uitbouwen van een milieuvriendelijke vloot. Daarna zal de Vlaamse overheid zelf voldoende laadinfrastructuur inrichten op overheidssites voor de eigen vloot en de bezoekers.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik denk dat nu wel al mijn vragen zijn beantwoord.

U zegt dat de federale overheid eerder een ondersteunende rol vervult. Ik begrijp dat u dus niet hoeft te wachten op de federale overheid om zelf ten volle uw bevoegdheid uit te oefenen.

Minister Annemie Turtelboom: Dat is zo. Dat is ook de reden waarom er een actieplan is. We werken wel samen met de federale overheid. Zo was er onlangs een

Benelux-conferentie. Er werd nagegaan waar er een inplanting van waterstofstations en superchargers voor elektrische wagens is zodat er aan de grenzen een goede samenwerking is. Voor de rest varen we onze eigen koers. We doen dat met de vergroening van de verkeersfiscaliteit en met het actieplan 'Clean Power for Transport'.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over flankerende maatregelen in functie van de energieheffing
– 670 (2015-2016)**

**VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over maatregelen om energiearmoede te bestrijden
– 676 (2015-2016)**

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over de energieheffing die eind vorig jaar is goedgekeurd.

We weten allemaal dat er ongeveer 1200 gezinnen zijn die met de exclusieve nachtteller boven de 20 megawattuur gaan. Dat zijn uitsluitend gezinnen die bijvoorbeeld elektrische vloerverwarming of een elektrisch accumulatiesysteem hebben. We weten dat het voor die mensen inderdaad vrij pijnlijk is om plots nog een factuur van 770 euro te krijgen, verdeeld over twaalf maanden, vooral omdat ze indertijd, toen ze hun huis kochten of bouwden, geen andere keuze hadden. Dan heb ik het over gemiddeld dertig jaar geleden. Soms werden ze er zelfs min of meer toe verplicht. Zo moest men, als men in de regio van Genk-Langerlo wou bouwen, gewoon elektrisch aansluiten.

Ik heb facturen gezien waarbij men net 22.000 kilowattuur bleek te hebben. Mochten er flankerende maatregelen kunnen worden genomen voor energie-efficiëntie, dus om meer energie te gaan besparen op het verwarmingssysteem, zodat ze in totaal net onder de 20 megawattuur vallen, dan daalt ook voor hen de energieheffing, van 770 naar 330 euro. Dat zou dus toch wel een besparing betekenen.

Minister, kunnen we in bijkomende flankerende maatregelen voorzien voor energie-efficiëntie gericht op die gezinnen met een elektrische accumulatieverwarming met een verbruik op de exclusieve nachtteller van meer dan 20 megawattuur? Mijn idee was dat we dat dan eventueel zouden kunnen organiseren via de REG-premies (rationeel energiegebruik), om daar een specifieke doelgroep van te maken.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, minister, geachte leden, mijn scope is iets breder: het gaat me ook over moeilijkheden bij het betalen van de factuur.

Nog maar een maand geleden berekende de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) de impact van de diverse federale en Vlaamse maatregelen op de energiefactuur van de gemiddelde Vlaming. Ik was blij vast te stellen dat de berekeningen die wij maanden daarvoor hadden gemaakt, ongeveer in de lijn liggen van wat de VREG heeft berekend. We hadden zelfs bepaalde zaken onderschat.

Minister, uit dit alles blijkt dat voor de meeste gezinnen de energiefactuur zeer sterk zal stijgen, een stijging waarvoor we u meermaals hebben gewaarschuwd. Eind november 2015 stelde het Platform tegen Energiearmoede dat een gezin op vijf nu al met energiearmoede af te rekenen krijgt, een aandeel dat bij ongewijzigd beleid het komende jaar nog zal toenemen. Bijzonder kwetsbaar voor de diverse vormen van energiearmoede zijn eenoudergezinnen – waarvan meer dan 80 procent een vrouw als gezinshoofd heeft – alleenstaanden en gezinnen met een alleenstaande oudere. Mensen of gezinnen in energiearmoede bevinden zich vaak in een vicieuze cirkel: hoe minder middelen men heeft, hoe minder men profiteert van programma's voor rationeel energiegebruik en hoe hoger de energiekosten zijn.

Minister, u beweerde meermaals dat u tegen eind 2015 een actieplan tegen energiearmoede zou opstellen. Dat is tot nog toe niet gebeurd. Wanneer zal dat actieplan een feit zijn?

De periode van niet afsluiten kan door een ministerieel besluit worden uitgebreid. Hebt u daar al gebruik van gemaakt of zult u daar ook dit jaar gebruik van maken? De kans is immers groot dat winterweer zich later in het seizoen zal manifesteren.

Bij de energieheffing is erin voorzien dat een bepaalde categorie, namelijk categorie A, 25 euro betaalt. Dat dekt zeker niet de mensen in of met een verhoogde kans op energiearmoede. Bent u bereid om die categorie uit te breiden, bijvoorbeeld tot de mensen met een inkomen lager dan het inkomensplafond bij sociale huisvesting? De studie die ik daarnet aanhaalde, toont aan dat net die groep een sterk verhoogde kans op energiearmoede heeft.

Op welke energiedossiers hebt u de armoedetoets reeds toegepast? Minister Homans is blijkbaar coördinerend minister ter zake. Zij zou haar collega's moeten aanmoedigen om die toe te passen.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, het is inderdaad een feit dat gezinnen die elektrisch verwarmen, een hoger elektriciteitsverbruik hebben. Elektrisch verwarmen is energetisch geen goede optie en wordt daarom ook al jaren ontmoedigd, maar er is inderdaad een heel beperkte periode geweest waarin dat wel werd aangemoedigd. In die zin is een progressieve heffing natuurlijk een bijkomende ontmoediging om naar propere installaties te gaan. Er bestaat al jaren een flankerend beleid, in eerste instantie door sterk in te zetten op de isolatiepremies. Zeker in het geval van elektrisch verwarmde woningen is het immers van uitermate groot belang dat er goed wordt geïsoleerd, zodat er zo weinig mogelijk energie verloren gaat. Daarnaast is er sinds 2012 een verdubbeling van de warmtepomppremie indien die warmtepomp wordt geplaatst ter vervanging van elektrische verwarming. Een omschakeling naar centrale verwarming komt bovendien ook algemeen in aanmerking voor de Vlaamse energielening, voor de renovatiepremie en de verbeterings- en aanpassingspremie. Voor sociale huisvesting, tot slot, geeft de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) al enkele jaren een premie voor de vervanging van elektrische verwarming. Met de hervorming van de REG-premies zullen we echter uiteraard ook in bijkomende maatregelen voorzien om mensen met elektrische verwarming, en vaak gaat het dan ook om oude installaties, installaties die ongeveer 25 jaar geleden zijn gezet, te stimuleren die te vervangen door een warmtepomp, wat een grote impact heeft.

Daarnaast moet ik opmerken dat ook sensibiliserend en regelgevend wordt ingezet op de bijsturing met betrekking tot het niet-duurzame imago van elektrische verwarming. Er wordt gesensibiliseerd via communicatie, onder meer op de website www.energiesparen.be. Regelgevend gebeurt dat door de omrekening van de elektrische verwarming, zowel in het E-peil als het energieprestatiecertificaat (EPC) voor primaire energie.

Het energiearmoedeplan, dat ik inderdaad eerder aankondigde, wordt op dit moment gefinaliseerd. We hadden op 18 december een ontwerptekst gekregen. Ik had aangekondigd dat dit er op eind 2015 zou komen. Die ontwerptekst hebben we nogmaals voorgelegd aan een aantal stakeholders, met de vraag om tegen morgen feedback te leveren. Na de afwerking van de feedback, zal ik in de loop van de maand januari met een conceptnota naar de Vlaamse Regering gaan om het energiearmoedeplan ter goedkeuring voor te leggen.

Het Energiebesluit bepaalt dat de periode waar in de winter bij een huishoudelijke afnemer de toevoer van elektriciteit of aardgas niet mag worden afgesloten, normaal gezien loopt van 1 december tot 1 maart. Het besluit bepaalt ook dat de minister bevoegd voor het energiebeleid deze periode kan verlengen naargelang de weersomstandigheden tijdens de zogenaamde winterperiode. Deze winter is het begrip winterperiode aan het schuiven. Het is de distributienetbeheerders niet toegestaan om klanten af te sluiten van elektriciteit en aardgas, behoudens enkele uitzonderlijke gevallen, namelijk veiligheid, fraude en leegstand, die decretaal zijn vastgelegd.

Tijdens dezelfde winterperiode geldt ook de toepassing van de maatregel minimumlevering aardgas via de budgetmeter op basis waarvan de OCMW's bijdragen voor het opladen van de budgetmeter voor aardgas kunnen toekennen aan huishoudelijke afnemers die wegens geldgebrek zonder verwarming dreigen te vallen. In februari 2015 heb ik op basis van de weersvoorspellingen beslist om de vermelde winterperiode te verlengen tot 31 maart 2015. We zullen dit ook nu monitoren. Als eind februari blijkt dat de winterperiode later start en dan misschien ook later eindigt, verlengen we die periode uiteraard. Dat is een hele standaardprocedure. De voorbije jaren zijn die periodes heel vaak verlengd. Ik volg in elk geval die lijn. Half februari kijken we naar de weersomstandigheden en verlengen we die periode bij de minste twijfel. Daarin is voorzien in het Energiebesluit. Het is een vrij automatische procedure die soepel verloopt.

Beschermde afnemers, klanten met een actieve budgetmeter of stroombegrenzer, betalen 2,2 euro per maand. Momenteel genieten zowat 214.000 Vlaamse gezinnen het statuut van beschermde afnemer. Het aantal actieve budgetmeters elektriciteit bedraagt ruim 40.000. Rekening houdend met overlap, zullen dus 220.000 tot 230.000 van de gezinnen maar een heffing betalen van 2 euro per maand. Tot op vandaag hebben we de armoedetoets. Door het feit dat we werken met die categorie van beschermde afnemers, waar het 2 euro per maand is, hebben we een duidelijke correctie gemaakt voor de gezinnen in armoede.

Ik blijf ervan overtuigd dat ons belangrijkste punt, ook in het energiearmoedeplan, is om ervoor te zorgen dat de huizen waarin men woont, structureel in een betere staat zijn. Het grootste nadeel zit in het feit dat het percentage van de energiefactuur in een beschikbaar inkomen procentueel groter is, ten eerste omdat het beschikbaar inkomen kleiner is en ten tweede omdat de energiefactuur hoger is door het feit dat de kwaliteit van de woning laag is. Dat is ook de reden waarom ik echt geloof in het systeem van de energiesnoeiërs om op die manier ervoor te zorgen dat de audit specifiek naar die groep gebeurt en dat het niet alleen een audit is op papier maar dat er ook veel meer harde maatregelen volgen. Dat is de meest structurele en beste manier om hen te helpen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): In verband met de flankerende maatregelen is er het voorbeeld om een nieuwe cv-installatie te bouwen en dan te gaan via de Vlaamse Energielening of een dubbele premie te krijgen. We moeten wel een beetje realistisch zijn. Bijvoorbeeld in regio's waar men alleen maar elektrisch kan aansluiten, bijvoorbeeld in Langerlo, is er geen aardgas in de straten. De mensen hebben met

andere woorden geen keuze, zelfs niet na renovatie. Dan kunnen ze nog altijd geen cv-ketel plaatsen, want er is geen aardgas. Men blijft beperkt tot elektriciteit.

Dan zijn er maar twee opties mogelijk. Ofwel plaatsen ze een lucht-waterwarmtepomp, die eigenlijk ook geen goed rendement heeft en waar ik nooit een sterk voorstander van ben geweest. Nu hebben we wel een zachte winter waardoor het rendement misschien nog convenabel is, maar in een zeer strenge winter daalt de Coefficient of Performance (COP) van de warmtepomp, die een omgekeerde koelmachine is.

Dan moet je bijna overgaan naar een bodemwatersysteem. Ik heb uitgerekend wat het kost. Voor een woning met tien radiatoren, waarbij je ook een leiding moet plaatsen, zit je al aan 23.000 euro. Stel dat je gas hebt, tel je 5000 euro voor een ketel. Stel dat je geen gas hebt, moet je een elektrische lucht-waterwarmtepomp plaatsen en zit je aan 10.000 euro. Als je een bodemwatersysteem moet plaatsen, dan gaan de prijzen nog eens naar boven met 5000 euro. Afhankelijk of er aardgas is of niet, hebben mensen een investeringskost tussen 25.000 en 40.000 euro om het elektrische systeem dat er nu is, uit te schakelen. Voor sociale huisvesting en appartementen worden zeker inspanningen gedaan, maar dat zijn niet de mensen die boven de 20 megawattuur zitten voor een exclusieve nachtteller. Het gaat heel specifiek over het type van de vrij grote gezinswoningen, ongeveer dertig jaar geleden gebouwd. Ik zou graag hebben dat daaromtrent flankerende maatregelen komen door bijvoorbeeld een aantal REG-premies uit te vinden voor wie bijvoorbeeld een elektrische installatie moet ombouwen naar een waterinstallatie.

In het kader van de vraag van collega Danen over de armoedetoets, kan ik aansluiten met ons principe dat je eerst en vooral moet maken dat er harde maatregelen komen. Bijkomend kan er nog iets heel snel werken, namelijk de slimme meter. Een slimme meter geeft de mogelijkheid dat men maandelijks een correcte afrekening krijgt en men dus niet meer werkt met voorschotten die na een jaar bij manier van spreken plots een correcte weergave tonen van de voorbije twaalf maanden en dan zie je plots de prijzen naar omhoog gaan of dalen. Als men met een slimme meter werkt, dan kan men, zelfs als een harde maatregel is genomen, onmiddellijk het effect zien op de factuur van die maand en daar de volgende maand rekening mee houden, bijvoorbeeld door het bakje van Telenet uit te schakelen in plaats van in slaapstand te zetten. Wat betreft de armoedetoets is het cruciaal dat zo snel mogelijk een beslissing wordt genomen rond de slimme meter.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Natuurlijk is het beter om te voorkomen dan te genezen. Natuurlijk is energiearmoede vaak een combinatie van slechte woningen, lage inkomens en energieverblindende toestellen met als gevolg een hoog energieverbruik en een hoge energiefactuur. In combinatie met een laag inkomen en een slechte woning geeft dat een gigantisch probleem. Dan heb je die driehoek. Dat is al langer bekend.

Maar op een of twee jaar gaan we, ook met de grootste ambitie die we maar zouden kunnen hebben, die problemen niet weggewerkt krijgen. Daarom pleit ik ervoor om op korte termijn een aantal maatregelen te nemen die weliswaar niet structureel zijn maar die er wel voor kunnen zorgen dat mensen niet zo snel in energiearmoede terechtkomen, bijvoorbeeld door de categorie uit te breiden. Als ik de vraag van de heer Gryffroy koppel aan mijn vraag, dan zou het wel eens kunnen dat iemand die een nachtteller heeft met een groot verbruik van 20 megawattuur, en 770 euro energieheffing betaalt, maar de buur die misschien net in categorie A valt met hetzelfde verbruik, maar 25 euro betaalt. Dat is een gigantisch verschil. Dat stuit echt tegen de borst. Dat zijn dingen die allicht als een boemerang, niet zozeer bij mij, maar alleszins bij jullie zullen terugkomen, vrees ik. Nogmaals, ook energiearmoede gaat over 'beter voorkomen dan genezen', natuurlijk best met

structurele maatregelen. Maar omdat die op zich laten wachten en omdat de uitdagingen zo groot zijn, is het toch ook goed om te voorzien in meer ad-hocoplossingen. Dat lijkt me te getuigen van goed beleid.

De voorzitter: Mijnheer Danen, we moeten oppassen, we zitten hier niet in de commissie Armoedebestrijding. Het is een deelaspect van armoede in zijn totaliteit. Energiearmoede is daar een onderdeel van, maar er zijn veel facetten aan armoede. We moeten oppassen dat we ons hier focussen op wat de essentie is van deze commissie. De minister heeft al voldoende geantwoord.

De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, u hebt het al treffend aangehaald. Het is het spanningsveld dat ideologisch bij de collega's van de oppositie naar boven komt, namelijk dat voor hen de onderdelen die armoede kunnen veroorzaken, belangrijk zijn en dat zij vooral de kosten willen verlagen, terwijl aan deze kant van het spectrum en bij mijn fractie het net de ambitie is om ervoor te zorgen dat mensen meer hebben en meer overhouden en hun facturen kunnen betalen.

Collega Danen, en ook collega Gryffroy, het is begrijpelijk, we hebben een taks die op grote tranches van verbruik geheven wordt, maar die discussie hebben we gehad toen die taks is ingevoerd. Collega's, er is bij de invoering van die heffing enorm gediscussieerd naar aanleiding van een advies van de Raad van State waar dezelfde oppositie ons bijna de daver op het lijf joeg: 'Je kunt dat niet doen want de Raad van State zegt het, non bis in idem, je zou een dubbele belasting hebben met de federale energieheffing.' Daarom net zijn de grote tranches geïnstalleerd, het kon juridisch niet anders! Er is gezocht naar een zo rechtvaardig mogelijke schikking van die categorieën. Als we daar weer aan gaan morrelen en sleutelen en nog verfijnen, dan kom je uit op een heffing, niet in tranches maar op verbruik, en dat kunnen we niet.

Laat ons alstublieft die categorie nu in stand houden en daarmee de juridische validiteit van deze heffing overeind houden en daarnaast kijken hoe we het inkomen van iedereen kunnen verhogen, ook van de armste categorieën en in het armoedebeleid in andere commissies en andere beleidsdomeinen een tandje bij steken. In het aparte luik dat de minister heeft aangehaald, heeft zij zeer pertinent op de vragen geantwoord. Zorgen dat verouderde woningen worden aangepakt, is een grote prioriteit. Collega Gryffroy, met de uitrol van de slimme meter, kunnen we mensen stimuleren om korter op de bal het verbruik in de gaten te houden zodat het niet de pan uit swingt. Ik denk dat daarmee voldoende geantwoord is op de bezorgdheden. Ik heb ook begrepen dat de minister steeds bereid is tot niet-afschakelbaarheid van de gezinnen die in de problemen zitten.

Minister, ik heb u horen zeggen dat het besluit voor deze winterperiode ondertekend is. Ik ben ervan overtuigd dat, mocht er een zeer streng voorjaar komen, met zeer koude temperaturen, daar ook nog aan kan worden geredigeerd.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Voorzitter, ik heb een paar zaken gehoord waar ik mijn wenkbrouwen bij frons. Ik hoop dat u het probleem van de energiearmoede toch niet minimaliseert. Ik vond uw betoog op het einde eerlijk gezegd niet gepast. Als u de analyses hebt gelezen de afgelopen weken van armoedebewegingen, dan hebt u kunnen lezen dat het vooral de energiefactuur is waar mensen van wakker liggen. Het feit dat er daarom in deze commissie een vraag wordt gesteld om dat aan te pakken, vind ik niet meer dan correct. Elke minister moet zijn verantwoordelijkheid nemen om de armoede terug te dringen, ook de minister van Energie, zeker als we zien dat er zo veel mensen van wakker liggen. Het is niet meer dan normaal dat hier een vraag wordt gesteld over het energiearmoedeplan.

Collega Schiltz, het is niet de oppositie die vandaag op de energieheffing schiet. Het is wel degelijk een collega uit de meerderheid. U hebt de oppositie aangesproken door het letterlijk zo te benoemen dat we niet meer moeten gaan morrelen aan de categorieën. Het is een collega uit uw eigen meerderheid die de discussie heeft geopend. Ik wil er zelfs nog verder in gaan. Als het vandaag een probleem is voor u, collega Gryffroy, dat de mensen met een elektrische verwarming meer moeten betalen, dan had u maar beter de energieheffing niet mee goedgekeurd. Je kunt toch moeilijk keihard stampen en daarna zoeken naar pleisters om het minder pijn te laten doen. U had beter op voorhand gezorgd dat een aantal van die perversiteiten waren uitgesloten. Het gaat niet alleen over deze mensen die nu meer verbruiken, het gaat ook over mensen die in appartementen wonen en dergelijke. Dat zijn punten die we elke week kunnen laten terugkomen. Wij hebben die discussie gevoerd. U hebt ervoor gekozen om de energieheffing in te voeren. De oppositie heeft er niet voor gekozen. Dan denk ik dat u die te allen tijde moet verdedigen. Om dan achteraf correcties in te voeren? Wel, dat had u beter op voorhand gedaan.

Om verder te gaan op de energiearmoede, wil ik nog een vraag toevoegen. Minister, u hebt de ambitie om een verticaal overlegplatform op te starten om vooral de energiearmoede aan te pakken. Zijn die mensen al bijeengekomen? Welke structuur zit er in dat forum? Welke stakeholders maken deel uit van dit overlegplatform?

Bart Nevens (N-VA): Mijnheer Beenders, u hebt het reces blijkbaar nog niet goed verteerd. Het was niet mijn bedoeling om het probleem te minimaliseren. Maar er zit meer dan energiearmoede in het hele verhaal over armoede. Ik ben ook lokaal actief. Er zijn mensen die budgetbegeleiding hebben omdat ze in het verleden leningen zijn aangegaan die ze niet kunnen terugbetalen. Daardoor komt een cascade van zaken op hen af zoals de facturen voor energie en water en de schoolrekeningen. Ze kunnen die niet betalen en daarom worden afbetalingsplannen opgemaakt. Dat is niet alleen te wijten aan de heffing op energie. Het is een algemene zaak. We zitten hier niet in de commissie Armoedebestrijding, daar kunnen andere thema's behandeld worden. Ik wil dit zeker niet op de spits drijven.

Het is een terechte vraag van de heer Danen. Laten we hier ons werk doen, maar we mogen het niet op de spits drijven.

Minister Annemie Turtelboom: Ik herhaal dat we met de REG-premies zullen kijken naar de mensen die elektrisch verwarmen en die net in die specifieke situatie zitten. Het klopt dat er op sommige plaatsen geen omschakeling op gas mogelijk is. We zullen het hele scala moeten bekijken.

We moeten zo snel mogelijk voortdoen met de slimme meters. De aanbesteding is gebeurd. Ik weet dat de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) in het bezit is van het rapport over de uitrol. Ik verwacht het binnenkort. Ik had gehoopt het al te hebben, maar de aanbesteding heeft iets langer geduurd. Het zal voor dit voorjaar zijn.

Ik geloof er echt in. Engeland heeft een bijzonder interessant systeem. Eigenlijk heeft iedereen een soort budgetmeter. Iedereen heeft een meter waarmee het verbruik heel goed gemonitord kan worden.

Ik geloof erin. We zijn dan in de eerste plaats af van het stigmatiserende aspect van een budgetmeter. Ten tweede kan de meter helpen met het bewust omgaan met energie. Mensen kunnen zien op welke gemakkelijke manier, bijvoorbeeld door relighting, ze energie kunnen besparen. De slimme meter zal heel veel doelen moeten dienen: komen tot 'smart grids' en consumenten helpen.

We hebben ook energieleningen aan 0 procent. Ik zal er veel op inzetten, want de kwaliteit van het patrimonium is het basisprobleem. We kunnen wel kortingen op facturen geven, maar het basisprobleem moeten we toch aanpakken.

Het platform waar de heer Beenders over spreekt, bestaat op dit moment alleen binnen Eandis, maar het is de bedoeling om het te formaliseren binnen het VEA. Het wordt een formele overlegstructuur.

Belangrijk is dat het Energiearmoedeplan, waarover ik morgen de laatste opmerkingen verwacht, met de stakeholders is gemaakt. Zij weten echt waar de grootste structurele problemen zitten en wat daar echt uit komt. De kwaliteit van de wooninfrastructuur is echt het grootste pijnpunt. Er zijn nog steeds heel wat woningen zonder geïsoleerd dak en met enkel glas. Dat is niet goed qua klimaatdoelstellingen, maar op die manier krijgen we de energiefactuur nooit onder controle. Mensen gooien geld door ramen en deuren, maar we hebben ook onze ambities voor energie-efficiëntie. We zijn allemaal blij met de ambitieuze doelstellingen die uit Parijs zijn gekomen, maar dat betekent ook dat we ze moeten waarmaken. En vaak is dit net op dit segment van toepassing.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik vind dit een beetje een vreemde discussie. Nu wordt het voorgesteld alsof de oppositie niet voor structurele maatregelen zou zijn. Niets is minder waar: eerst voorkomen, dan genezen. Maar ik geloof niet dat met dit beleid over vijf jaar honderden woningen energetisch gevaloriseerd zullen zijn. Dat zal niet het geval zijn. U moet er daarom onmiddellijk voor zorgen dat een aantal maatregelen worden bijgestuurd om te voorkomen dat mensen dieper in de put geraken. Ik vraag niet om ik weet niet wat allemaal aan te passen aan de heffing – ik zou die trouwens liever afgeschaft zien –; ik vraag u gewoon om de categorie A, die van de mensen die 2,2 euro per maand betalen, uit te breiden. Natuurlijk moeten we daarnaast ook een tandje bij steken om woningen energetisch te valoriseren. Ik krijg soms de indruk dat een aantal mensen hier de vis proberen te verdrinken, ik probeer die in leven te houden. Structurele maatregelen: ja, maar daarnaast ook een aantal flankerende maatregelen die onmiddellijk kunnen worden geïmplementeerd.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De oppositie gooit hier een paar dingen op één hoop. In de vele reacties die ik sinds een maand geleden binnenkrijg, merk ik maar één algemene noemer op: het is wel straf dat wij moeten betalen voor ontspoord beleid uit het verleden!

Leden van de oppositie, ik kan u al die mails bezorgen, dan kunt u de mensen ook terugmailen. Het gaat inderdaad over ontspoord beleid uit het verleden. Ik antwoord steeds dat indien we nu niets zouden hebben gedaan, de schuld over vijf jaar 9 miljard euro zou bedragen! Nu moesten we wel een oplossing zoeken, en het is inderdaad jammer dat nu moet worden betaald voor ontspoord beleid. Dit is het enige dat men nu als onrechtvaardig beschouwt: dat men nu moet betalen voor ontspoord beleid dat wellicht had kunnen worden voorkomen met een andere aanpak, zoals het sneller verlagen van de groenestroomcertificaatwaarden en het niet bevriezen van de distributienettarieven. U weet heel goed waar de verantwoordelijkheid ligt.

Het is inderdaad maar één groep. Ik heb heel veel cijfers geanalyseerd, ik heb heel veel simulaties gedaan. Het gaat om de mensen met een exclusieve nachtteller met een verbruik van meer dan 20 megawattuur. Uit de studie blijkt dat het over 1200 gezinnen gaat die geen andere keuze hebben. Ik hoor nu van de minister dat bij het voorstel van de energieprijzen zal worden bekeken wat er kan worden gedaan, specifiek voor deze ene doelgroep. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

Dan werkt u inderdaad structureel, minister. We spreken dan niet over de verlaging van een bepaalde energiehelling voor een bepaalde groep. We zetten structureel in bij de woningen met harde maatregelen.

De slimme meter is cruciaal. Ik krijg ook mails van mensen die een totaalverbruik hebben, dus exclusief in de gewone teller, van net iets meer dan 20 megawattuur. Als ze er net onder geraken omdat ze harde maatregelen nemen, dan kunnen ze heel wat besparen. Ze vragen hoe ze dit kunnen meten. Ik vraag hun dan of ze hun decoder van de televisie 's avonds afzetten. Ik heb dit in de plenaire vergadering ook al gevraagd. Hoeveel mensen doen dat 's avonds? Hoeveel dat opbrengt, zou de slimme meter direct kunnen vertellen.

Ik meen dus, minister, dat we nog altijd op dezelfde lijn zitten. We willen gewoon hebben dat de harde maatregelen rendabel zijn, specifiek voor die ene doelgroep. Het zou ook goed zijn om snel de slimme meters te hebben. Dat is goed voor de armoedetoets: mensen kunnen onmiddellijk zien wat het oplevert om iets te doen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de uitspraak van het Hof van Cassatie inzake de stijging van de distributienettarieven – 669 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over de uitspraak van het Hof van Cassatie inzake de stijging van de distributienettarieven van 31 maart 2011. Het Hof van Cassatie heeft die nu, op 23 november 2015, op basis van het beroep van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) onwettig genoemd. Dat betekent dat de gezinnen in die periode, ik spreek dus over een paar jaar geleden, 72 euro, zonder btw, te veel zouden hebben betaald.

Een aantal groepen zijn naar de rechtbank gestapt en vragen nu dat het geld wordt teruggestort. Het lijkt me een beetje gek om dat te doen. Door terug te storten groeit de schuldenberg weer aan en dan moeten we het geld weer op een andere manier op een later tijdstip terugvorderen.

Er was ook een conflict over de vraag wie bevoegd was, de CREG of de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG). De rechtszaak was gericht tegen de CREG, maar volgens mij zal de VREG een oplossing moeten formuleren.

Vandaar mijn vragen, minister. Wat zijn de consequenties van de uitspraak van het Hof van Cassatie voor de gezinnen en bedrijven in Vlaanderen? Is het correct dat de toenmalige prijsverhoging alsnog gehandhaafd kan blijven tot er een definitief arrest komt van het hof van beroep? Of moet men inderdaad terugstorten en later eventueel recupereren?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Uw vraag gaat over het Hof van Cassatie en de CREG, en zit dus eigenlijk echt wel op een ander beleidsniveau. Ik lijst een aantal zaken op van informatie die wij hebben verkregen.

Op 23 november 2015 werd niet één, maar werden twee voorzieningen van de CREG verworpen tegen twee arresten van het hof van beroep te Brussel van 26 juni 2012. Het hof van beroep oordeelde op 26 juni 2012 in beide arresten dat de CREG een verkeerde rechtsgrond had toegepast ter onderbouwing van haar beslissingen houdende een tariefverhoging, maar keurde echter de tariefverhoging zelf ten gronde goed.

De tariefbeslissingen werden niet vernietigd. Het hof van beroep stelde een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof over grondwettelijkheid van de onmogelijkheid van het hof van beroep om de gevolgen van een administratieve beslissing van de CREG die het vernietigt, tijdelijk te handhaven, terwijl de Raad van State wel die bevoegdheid heeft. Op 9 juli 2013 heeft het Grondwettelijk Hof hierop geantwoord dat die onmogelijkheid geen discriminatie uitmaakt.

De CREG heeft een voorziening in cassatie ingediend tegen de twee arresten van het hof van beroep van 26 juni 2012. Die arresten worden door het hof van Cassatie uitgesproken op 23 november 2015. De voorzieningen werden telkens verworpen.

De arresten van het Hof van Cassatie betekenen dat de arresten van het hof van beroep te Brussel van 26 juni 2012 werden bevestigd. Arresten in cassatie hebben geen directe gevolgen. Er zijn geen consequenties voor de gezinnen en de bedrijven in Vlaanderen.

Het is correct dat de toenmalige prijsverhoging gehandhaafd blijft. Enkel het hof van beroep te Brussel kan namelijk de beslissingen van de CREG vernietigen. Het hof van beroep heeft dat tot nu toe niet gedaan. Gevolgen van mogelijke vernietigingsarresten zijn afhankelijk van de inhoud van de arresten en van de handelingen van de bevoegde regulator na een eventuele vernietiging.

Maar nogmaals, het gaat hier eigenlijk om de CREG en om Justitie. U kunt misschien meer informatie opvragen aan de overkant van de straat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de nieuwe energieprestatieregelgeving – 668 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, op de Vlaamse Regering van 18 december 2015 werd de energieprestatieregelgeving voor niet-residentiële gebouwen aangepast voor projecten met een stedenbouwkundige vergunning, aangevraagd na 1 januari 2017. Naast woongebouwen, kantoren en onderwijs wordt de energieprestatieregelgeving nu dus ook van kracht voor gebouwen met een logeerfunctie, handelsgebouwen, horeca, sportinfrastructuur en gezondheidszorg.

Er is ook een Europese richtlijn die bepaalt dat er een verplichte hoeveelheid hernieuwbare energie moet zijn. Die geldt momenteel in Vlaanderen alleen nog maar voor woongebouwen, kantoren en scholen.

Mijn vraag is vrij eenvoudig. De energieprestatieregelgeving is uitgebreid naar andere sectoren zoals logeergebouwen, handelsgebouwen, horeca en sportinfrastructuur. Zou het niet nuttig zijn om de verplichte hoeveelheid hernieuwbare energie ook uit te breiden naar die groep?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Collega's, ook niet-residentiële gebouwen zoals sporthallen en rustoorden zullen dus vanaf 2017 moeten beantwoorden aan strenge energienormen. Momenteel legt Vlaanderen al energievereisten op aan woningen, kantoren en scholen. Die normen, het E-peil, zijn door de jaren heen ook altijd strenger geworden.

Om de energiezuinigheid van ook andere gebouwen te verbeteren, worden nu ook strenge energienormen opgelegd voor niet-residentiële gebouwen, gaande van sporthallen tot rustoorden en handelszaken. Zo zullen nieuwe sporthallen vanaf 2017 moeten beantwoorden aan het E-peil 65 en operatiezalen bijvoorbeeld aan het E-peil 60. Voor een gebouw met een logeerfunctie ligt het op 80. Het is een eerste stap. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan een studie die het kostenoptimaal niveau bepaalt voor niet-residentiële gebouwen. Het is de bedoeling om ook na 2017 naar een verstrengingspad voor niet-residentiële gebouwen te gaan. In 2021 moeten alle nieuwe gebouwen immers voldoen aan bijna-energieneutraal.

Het Energiebesluit voorziet al in een aantal verplichtingen voor hernieuwbare energie in alle EPN-eenheden (energieprestatienorm) voor vergunningen vanaf 1 januari 2017. Deze verplichting wordt dus samen ingevoerd met het E-peil voor alle EPN-eenheden.

Voor alle EPN-eenheden zal gelden dat men in totaal minstens 10 kilowattuur energie per jaar energie per vierkante meter bruikbare vloeroppervlakte uit hernieuwbare energiebronnen haalt. Dit is aan de lage kant maar zal uiteraard mee evolueren met het verstrengingspad.

Belangrijk vandaag is dat er een start wordt gemaakt en dat met de ontwikkelingen die dit jaar nog moeten gebeuren aan de software en met het kostenoptimaal niveau, er veel betere inschattingen kunnen worden gemaakt over hoe de verstrengingen moeten gebeuren. Ik vind dat we ook op dat vlak ambitieus moeten zijn.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Als ik het zo mag samenvatten? U zegt dat het verplicht aandeel hernieuwbare energie geldt voor alle EPN-eenheden, dus ook voor die die nu vallen onder de energieprestatieregeling.

Minister Annemie Turtelboom: Vanaf 1 januari 2017.

Andries Gryffroy (N-VA): Uiteraard. Dus, gebouwen met een logeerfunctie, handelsgebouwen, horecagebouwen, sportinfrastructuur, gebouwen voor gezondheidszorg en de nieuwe gebouwen zullen vanaf 1 januari 2017 moeten voldoen aan een verplicht aandeel hernieuwbare energie. Dat is dan duidelijk voor mij.

Minister Annemie Turtelboom: Het is de bedoeling om nog verder te verstrengen, maar nu is het een startfase. We hebben nog te weinig data. We hebben simulaties gemaakt maar op een heel beperkt aantal gebouwen. Naarmate we meer data hebben, zullen we een veel beter zicht hebben op hoe we de verstrenging vorm kunnen geven en waar we de grootste winsten kunnen halen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de slimme windmolens in de Antwerpse haven – 667 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, op basis van een artikel in De Tijd van 4 september 2015 'Slimme windmolen bespaart Luikenaars tot 40 procent energiekosten' wil ik een vraag stellen.

Men past de volgende methode toe. Normaal moet iedere windmolen op zijn maximale capaciteit een aansluiting kunnen hebben op het net. Maar de kans dat tien windmolens op een lijn of in een park ook tien keer het maximale vermogen moeten kunnen plaatsen op het net, is zeer klein. Dus redeneert men dat men eventueel wat kan aftoppen waardoor men bijvoorbeeld maar op 90 procent uitkomt als er optimale wind is op de tien windmolens enzovoort. Dit heeft natuurlijk een belangrijke consequentie. De installatie aan de kant van de distributienetbeheerder zal, zowel wat de bekabeling als de transformator betreft, beduidend goedkoper zijn. Op de lange termijn heeft dit ook een invloed op de investeringskosten en de distributiekosten en onrechtstreeks uiteindelijk ook op de energiekosten en de energiefactuur.

Want men analyseert dat een windmolen slechts 10 procent van de tijd op meer dan 75 procent van het vermogen draait. Men kan dat perfect aansturen door 'de molen uit de wind te plaatsen'. De besparing werd geschat op 150 miljoen euro. Op zich vind ik dat een heel goede techniek. Het is zinloos om te investeren in kabels voor die ene keer per jaar – bij manier van spreken – dat er maximale capaciteit nodig is.

Minister, mijn vraag is of het verenigbaar is met de Europese richtlijn om voorrang te geven aan duurzame energie.

Mijn tweede vraag heb ik al een paar keer gesteld omdat het ook in het regeerakkoord staat. We zitten dan vrij dicht bij het concept van megawattuurondersteuning van een bepaalde hoeveelheid in plaats van een periodeondersteuning van tien of vijftien jaar. Wanneer wordt dat dan ook geïmplementeerd?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, collega's, elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen krijgt volgens artikel 16.2 van de Europese richtlijn Hernieuwbare Energiebronnen (HEB-richtlijn) voorrang bij toegang tot het elektriciteitsnet indien de veiligheid en de betrouwbaarheid van het net niet in gevaar worden gebracht. De HEB-richtlijn geeft dus duidelijk aan dat de veiligheid van het net primeert op de voorrang voor de injectie van groene stroom. De netbeheerder kan dus beperkingen opleggen aan een producent om de netveiligheid te bewaren. Het is uiteraard de bedoeling dat dit slechts gebeurt in zeer uitzonderlijke omstandigheden. Op dit moment is er geen probleem. De Vlaamse regelgeving zal dit binnenkort toelaten voor onder andere alle productie-installaties met een vermogen groter dan 1 megawatt. Dit zal gebeuren via een wijziging van het technisch reglement. Netbeheerders zijn jaarlijks verplicht om te rapporteren aan de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) over elke beperking of modulatie die ze opleggen en de reden hiervoor. Het is dan de rol van de regulator om ervoor te zorgen dat er geen misbruik wordt gemaakt van dit recht en dat dit echt een heel uitzonderlijke situatie blijft.

Het proefproject van Eandis en Elia moet dus deels worden beschouwd als een innovatie en verfijning van de technieken waarmee beperkingen worden opgelegd om zo veel mogelijk injectie toch toe te laten in plaats van de hernieuwbare producent volledig stil te leggen. Het is net de bedoeling van slimme windmolens dat men het optimale niveau voor het net kan zoeken.

In het proefproject gaat men echter verder door ook te kijken naar modulaties met andere doeleinden dan enkel het bewaken van de netveiligheid. Als een hernieuwbare energieproducent een aansluiting vraagt op een bepaald punt in het netwerk, dan is het mogelijk dat er technisch gezien niet voldoende capaciteit is om aan te sluiten op korte termijn. Als er onvoldoende aansluitingscapaciteit is om een vaste toegang altijd te kunnen garanderen, moet de netbeheerder een investering

uitvoeren. Als het echter gaat over een zware investering – zeker op het transmissienet –, kan dit jaren duren.

Om de hernieuwbare energieproducenten toch zo veel en zo snel mogelijk te laten aansluiten, hebben de netbeheerders het principe van aansluiting met flexibele toegang bedacht. Bij dit concept wordt de producent aangesloten op het bestaande net, maar is een deel van de productie afregelbaar op vraag van de netbeheerder in een aantal technische situaties zoals congestieproblemen die duidelijk gedefinieerd zijn maar die wel verder reiken dan de netveiligheid. In het kader van de HEB-richtlijn kan men een aansluiting met flexibele toegang zien als een instrument om meer en sneller hernieuwbare energie aan te sluiten indien het enkel geldig is voor hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmte-krachtkoppeling. Verder kan elke vorm van beperking waarmee de producent vrijwillig akkoord gaat, gezien worden als een contractuele afwijking van de HEB-richtlijn. Hieronder valt bijvoorbeeld commerciële flexibiliteit zoals windmolens die deelnemen aan de reserves van Elia waarbij de producent een vrije prijs ontvangt in een openbare aanbesteding maar ook innovatieve projecten.

In het project dat voorwerp van uw vraag was, werd een contract afgesloten tussen Wind aan de Stroom en de netbeheerders, dat werd gevalideerd door de VREG.

Ik wil de komende maanden het politiek overleg over de mogelijkheden voor steun-toekenning op basis van een vast steunvolume opstarten. Een vast steunvolume kan inderdaad vermijden dat er een grote stimulans is om te produceren op momenten dat dit minder aangewezen is, bijvoorbeeld wegens een lokale overbelasting van het net of bij een algemeen overaanbod aan de elektriciteitsproductie.

De effecten van dergelijk principe zullen echter verschillen naargelang van de economische context. Projecten met hogere exploitatiekosten dan opbrengsten zullen worden stilgelegd zodra het steunvolume is bereikt. Als iedereen hetzelfde steunvolume ontvangt, kan de stimulans verlagen om de meest efficiënte windturbines te kiezen of om de beste inplantingsplaatsen met het grootste windaanbod te selecteren. Om die redenen werkt men bijvoorbeeld in Nederland intussen niet meer met een vast steunvolume. Het is dus te onderzoeken op welke manier het principe het best kan worden uitgewerkt.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, voor het eerste deel van mijn vraag is het antwoord voor mij heel duidelijk. Voor het tweede deel ben ik verwonderd over uw redenering. Als men werkt op basis van een steunvolume, zou het inderdaad kunnen gebeuren dat projectontwikkelaars toch instappen in het systeem van steunvolume, ook op minder windrijke plaatsen, waardoor ze nog altijd een bepaalde hoeveelheid hernieuwbare energie hebben. De regio's Vlaams-Brabant en Limburg bijvoorbeeld zijn minder windrijk dan de kust, maar kunnen met een steunvolume wel terugwinnen. Waarom kan dat dan niet?

Minister Annemie Turtelboom: Ik heb het niet uitgesloten. We zijn gewoon alle opties aan het onderzoeken.

Voor windenergie wordt de steun vanaf 1 januari 2016 verlaagd, en dat is de lijn die we blijven volgen. Maar als er interessante projecten in het buitenland zijn of als bepaalde bestaande systemen moeten worden bijgesteld, dan onderzoeken we die wel altijd.

Bij slimme windmolens is het vooral interessant dat men een technologie krijgt die hernieuwbare energie minder snel zou moeten afsluiten door een instabiliteit op het net. Men kan veel meer regelen. In Vlaanderen hebben we hierrond al heel wat expertise opgebouwd, en die technologie is een exportproduct aan het worden.

Andries Gryffroy (N-VA): Betekent dit ook dat het principe van het kostenoptimum om een windpark te exploiteren, mag primeren op de verplichte meerkost van bijvoorbeeld 150 miljoen euro per jaar? Ofwel gaat men over op de zwaarste kabels zodat alle windmolens in alle omstandigheden kunnen draaien – en dat kost 150 miljoen euro per jaar –, ofwel laat men het kostenoptimum primeren om toch zo veel mogelijk energie op het net te zetten – maar niet de volle 100 procent – om zo toch die 150 miljoen euro per jaar te besparen, waar ik voor alle duidelijkheid voorstander van ben.

Minister Annemie Turtelboom: Ik hoor vandaag dat er nog geen probleem is met de infrastructuur en de capaciteit aan hernieuwbare energie die op het net wordt gezet. Dat is de reden waarom de uitrol van de slimme meters echt wel dringend moet gebeuren. Zo kan het net veel beter worden gestuurd en kan worden vermeden dat er een heel dikke kabel moet worden gelegd. Door een sturing van het net kan een dunnere kabel volstaan. Daarvoor zijn er data nodig, fijnere data dan die de distributienetbeheerders nu hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de vergoeding voor overproductie bij PV-installaties
– 666 (2015-2016)**

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, een jaar geleden zijn er ook vragen gesteld over de overproductie bij PV-installaties. Die gebeurt vooral bij overgedimensioneerde installaties, waarbij de zonnepanelen meer produceren dan de eigenaar zelf kan consumeren, of bijvoorbeeld ook bij een ongelukkige timing van een leverancierswissel of bij een vervanging van de elektriciteitsmeter.

Minister, u hebt toen verwezen naar de communicatie van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG). De VREG raadt aan om de leverancierswissel zo dicht mogelijk bij het moment van de jaarlijkse meteropname door de netbeheerder te plannen. Ik citeer uit uw antwoord: "Met het in werking treden van de volgende generatie van marktdateregels, de MIG6, zou het wel mogelijk worden om de overproductie door de elektriciteitsleveranciers te laten vergoeden aan de betrokken prosumenten. In het huidige allocatiemodel worden de volumes overproductie toegekend aan de netbeheerders, wat de netverliezen vermindert en de nettarieven drukt. De VREG bereidt in overleg met de sector een nieuw allocatiemodel voor waarbij de overproductie zal worden toegekend aan de evenwichtsverantwoordelijke die ze vervolgens zal kunnen vergoeden aan de prosument. Het overleg om te bekijken hoe dat mogelijk is, is bezig."

Minister, is het overleg van de VREG met de sector voor een nieuw allocatiemodel waarbij de overproductie wordt toegekend aan de evenwichtsverantwoordelijke, reeds afgerond? Wat zijn daarvan de resultaten? Hebt u een concreet zicht op initiatieven om de prosumenten te vergoeden? Wat is eventueel de timing ter zake? Wanneer zal de volgende generatie van marktdateregels in werking treden, waardoor de prosumenten een vergoeding kunnen ontvangen voor overproductie?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Allereerst wil ik verduidelijken dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen systematische overproductie, waarbij de

productie van de zonnepanelen op jaarbasis systematisch groter is dan het verbruik ter plaatse, en een occasionele overproductie, bijvoorbeeld als gevolg van een ongelukkig getimedede meteropname. Dat laatste kan worden vermeden indien de consument de raadgeving op de website van de energieregulator opvolgt. Distributienet-beheerders houden in hun processen trouwens ook zo veel mogelijk rekening met die situatie.

Systematische overproductie is, zoals u aangeeft, het gevolg van het overdimensioneren van de PV-installatie, een praktijk die dateert uit het tijdperk waarin te veel steun werd gegeven voor de productie door middel van zonnepanelen en sommigen zo veel mogelijk productiesteun wilden opstrijken, een praktijk die indruist tegen overwegingen van efficiëntie en waartegen op de websites van het Vlaams Energieagentschap (VEA) en de VREG werd gewaarschuwd. In de huidige marktafspraken voor dataprocessen is er inderdaad slechts één situatie mogelijk voor een prosumant met een terugdraaiende teller. Er wordt gemeten hoeveel er sinds de vorige meteropname is afgenomen van het net, dus de netto afname. Daardoor wordt de afname dus automatisch gecompenseerd door de productie-injectie. Indien sinds de vorige meteropname meer is geïnjecteerd dan werd afgenomen, dan wordt conform de afspraken eenvoudigweg "nul" gerapporteerd aan de evenwichtsverantwoordelijke elektriciteitsleverancier. Daardoor wordt de prosumant niet vergoed voor de overproductie, de netto injectie, en komt die ten goede aan de netverliezen.

De besprekingen voor het opstellen van de nieuwe marktregels, de zogenaamde MIG6, zijn zo goed als rond, zeker wat het aspect van het in rekening brengen van de overproductie van zonnepanelen in het allocatiemodel betreft. Vanaf dat systeem van nieuwe marktregels wordt het mogelijk om de overproductie van een prosumant te identificeren in de allocatie, en dan kan de overproductie van aansluitpunten worden gevaloriseerd en toegekend aan de klant. Er is nog geen zicht op de concrete wijze waarop de prosumant zal worden vergoed. Dat zal immers via de evenwichtsverantwoordelijke elektriciteitsleverancier verlopen. Net als de vergoeding die de klant moet betalen voor het afnemen van elektriciteit, zal die dus het voorwerp zijn van marktwerking en onderlinge concurrentie. Dat lijkt me goed: ik meen immers dat er nood is aan nog meer marktwerking in de energiesector. Daarover zijn binnen Atrias, het orgaan waarbinnen de nieuwe marktregels worden opgesteld, ook geen verdere besprekingen te verwachten, omdat dit het voorwerp van de competitieve marktwerking zal uitmaken. De beslissing is genomen dat MIG6 in werking treedt op 1 januari 2018.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Mag ik dan veronderstellen dat dit jaar en volgend jaar het debat verder zal worden gevoerd over de vraag hoe die prosumanten kunnen toetreden tot die marktwerking en eventueel vergoedingen daarvoor kunnen krijgen?

Minister Annemie Turtelboom: Absoluut. Natuurlijk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het streven naar 5000 nieuwe laadpunten voor elektrische voertuigen tegen 2020 – 532 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Schiltz heeft duidelijk geen gebruik gemaakt van de carpoolservice die de minister had om op tijd hier te zijn. Het zal iets te vroeg zijn geweest voor hem.

De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, ik wil meteen verduidelijken dat ik zelf wilde carpoolen, maar dat een grappenmaker me via Twitter om de tuin heeft geleid en me naar een niet-bestaand adres in Duffel heeft gestuurd, waardoor ik meer dan een half uur vertraging heb opgelopen om hier te geraken. *(Gelach)*

Men heeft dus misbruik gemaakt van mijn menslievendheid en welwillendheid.

De voorzitter: Er is toch iemand in geslaagd om u eens om de tuin te leiden. Proficiat aan die man of vrouw.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, de ministerraad van 30 november heeft twee besluiten genomen. De eerste maatregel is de zero-emissiebonus, waarover we al meermaals van gedachten hebben gewisseld. De tweede is de beslissing om te streven naar 5000 nieuwe laadpalen tegen 2020. Die doelstelling zou de uitkomst zijn van een samenwerking tussen uw kabinet en de regering enerzijds en de distributienetbeheerders en de privéleveranciers anderzijds. Dat is uiteraard een belangrijke stap. Een grote frustratie bij eigenaars of potentiële eigenaars van elektrische wagens is immers dat het laadnetwerk nogal dun gezaaid is, en dat het een beetje rijden en omzien is om op tijd een laadpunt te bereiken voor de wagen leeg is. Het succes van elektrisch rijden wordt immers in grote mate bepaald door de nabijheid en de beschikbaarheid van elektrische laadpalen in de buurt van de woning en het werk, om tussentijds te kunnen opladen.

Omdat het gaat over het plaatsen van laadpalen op hun grondgebied lijkt er een belangrijke rol te zijn weggelegd voor de steden en gemeenten. Naar schatting rijden we jaarlijks in Vlaanderen met zijn allen 56 miljard kilometer, bezitten we 3,7 miljoen auto's en stoten we daarmee 16 miljoen ton CO₂ uit. Alle maatregelen die een lagere uitstoot kunnen bevorderen, zijn, zeker in het licht van het klimaatakkoord, dus wenselijk en aan te moedigen.

Minister, kunt u ons een uitgebreider inzicht geven in de samenwerking die tot stand is gekomen tussen de regering, de energieleveranciers en de distributienetbeheerders? Bestond er een grote bereidwilligheid bij die organisaties om de handen in elkaar te slaan? Welke inspanningen verwacht u van de steden en gemeenten bij het inplanten van de laadpalen? Zouden steden en gemeenten daarbij volgens u een meer proactieve houding moeten aannemen, en wat is de verhouding met het systeem van snellaadpalen op autosnelwegen?

We stellen vast dat er bij de implementatie van nieuwe technologieën altijd een kritische massa aan gebruikers nodig is voor de bal echt aan het rollen gaat. Hebt u er een zicht op wanneer in Vlaanderen dat kantelpunt kan worden bereikt?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: De distributienetbeheerders en de leveranciers waren, net als andere belanghebbenden, betrokken bij het stakeholdersoverleg. Net als de andere betrokken actoren vertoonden ze een grote bereidheid om een boost te geven aan het aantal elektrische wagens in Vlaanderen en daartoe samen te werken, wat ik uiteraard toejuich, omdat ze daar een zeer belangrijke rol in spelen. Met de distributienetbeheerders werd ook apart overlegd over de aspecten van Clean Power for Transport die specifiek met distributienetbeheer te maken hebben. De samenwerking staat in het teken van kwaliteitsverbetering, voornamelijk met betrekking tot het aspect van de interoperabiliteit. Er is een grote bereidheid bij leveranciers en distributienetbeheerders om daarover na te denken en tot een goed voorstel te komen.

Steden en gemeenten hebben een belangrijke rol bij de uitrol van laadinfrastructuur, in het bijzonder op het gemeentelijke publieke domein waar dat aangewezen is. Momenteel krijgen lokale besturen al vragen van potentiële elektrischewagenrijders die op zoek zijn naar laadpunten. Dat zal in de toekomst, wanneer er nog meer elektrische voertuigen worden verkocht, alleen maar toenemen. Het is dus belangrijk dat ze zich daarop voorbereiden. Het ontwerpbesluit betreffende de laadpunten, dat de Vlaamse Regering principieel heeft goedgekeurd, voorziet in een belangrijke rol voor steden en gemeenten. Ze bepalen in overleg met de distributienetbeheerders waar het aangewezen is laadpunten te installeren. Ze kunnen er ook voor kiezen om zelf laadpunten te installeren. Het is belangrijk te stellen dat het besluit niet voorziet in het doorrekenen van kosten aan lokale besturen of via de energiefactuur. Er zal worden gezocht naar een duurzaam businessmodel om op grote schaal laadpalen uit te rollen. Als er voldoende wagens rijden, is dat ook commercieel een perfect haalbaar model. De doelstellingen uit het actieplan 'Clean Power for Transport' zijn bepaald op basis van het ingeschatte marktpotentieel, maar houden ook rekening met het bereiken van die kritische massa. De 100.000 groene voertuigen in 2020 kunnen er, in combinatie met 7000 laadpunten en 300 cng-stations (compressed natural gas), voor zorgen dat de bal aan het rollen gaat en dat we helemaal uit het debat van de kip en het ei zijn.

Het gaat trouwens niet alleen om een louter Vlaamse zaak. De Europese richtlijn 'Clean Power for Transport' zal er vermoedelijk voor zorgen dat dit ook elders in Europa plaatsvindt, wat uiteraard cruciaal is voor de markt. Volgens sectorfederaties is er een marktaandeel van ongeveer 3 procent nodig voor een volwassen werking van de markt. Dit actieplan wil zo snel mogelijk die kritische massa bereiken en voorziet daarom in de nodige tijdelijke stimulansen, ook via de verkeersfiscaliteit. We gaan ervan uit dat de meeste elektrische wagens thuis en op het werk zullen worden opgeladen. Basisinfrastructuur voor normaal laden is bijgevolg cruciaal. Die moet echter zeker voor de langere verplaatsingen worden aangevuld met snellaadinfrastructuur langs de snelwegen. Ook op dat vlak zijn er een aantal Europese initiatieven gaande, die ervoor moeten zorgen dat de grote Europese assen, en dus uiteraard ook de snelwegen in Vlaanderen, worden voorzien van een dergelijke infrastructuur. Een eerste project daarvoor staat in de steigers. Een nieuwe Europese call voor bijkomende projecten werd recent gelanceerd. Vlaanderen wil daar maximaal op inspelen, onder meer door de voorwaarden te creëren om die infrastructuur ook daadwerkelijk te kunnen plaatsen op de meest geschikte locaties. Voor de doelstelling van de 5000 bijkomende laadpunten werd geen rekening gehouden met de komst van de snellaadinfrastructuur. Die laadpunten zien we immers vooral in de stedelijke omgevingen, terwijl snellaadinfrastructuur er gewoon voor is om er bij een tijdelijk stop voor te zorgen dat men op een kwartier of een half uur heeft bijgeladen. Snellaadinfrastructuur heeft een vermogen van meer dan 22 kilowatt. De infrastructuur die wordt gepland, heeft een vermogen van ongeveer 22 kilowatt. In het besluit zijn de voorziene laadpunten gedefinieerd als punten met een normaal vermogen, omdat dat er natuurlijk ook voor zorgt dat ze gemakkelijker te plaatsen zijn. We weten echter dat bijvoorbeeld een bedrijf dat in Nederland heel wat snellaadpunten heeft langs infrastructuur, heel sterk in de richting van Vlaanderen aan het kijken is. Dat bedrijf heeft beslist om ook hier in Vlaanderen hetzelfde uit te rollen, zeker omdat dit nu ook aansluit bij de politiek waarvoor we zo duidelijk kiezen.

We zijn in deze legislatuur volledig gestopt met de proeftuinen en de projecten. We zeggen gewoon: dat is ons plan, dat is ons doel. Via de vergroening van de verkeersfiscaliteit en de autopremie willen we een duw geven. Daarom ook is die autopremie beperkt in de tijd, degressief en eenmalig. Op die manier stimuleren we mensen om dit te kopen, niet blijvend, maar eenmalig. We proberen zo de kloof van de hogere kostprijs van die wagen te dichten. Je ziet dat de sector dat ook oppikt. Ik ben dan ook heel blij dat bijvoorbeeld de aardgasfederatie, omdat wij de belasting op de inverkeerstelling (BIV) en de jaarlijkse verkeersbelasting tot

2020 op nul zetten om het aantal aardgaswagens te stimuleren, heeft beslist om nu zelf een premie te geven voor wie een aardgaswagen koopt. Dat gebeurt los van dit initiatief van de overheid. Je voelt echter dat een beleid van een overheid maar echt een effect heeft als de privésector ook volgt. Bij de lijnen die de Vlaamse Regering uittekent, zie ik dat de privésector duidelijk volgt, dat men ook de mogelijkheden daarvan inzien en eigenlijk zelf de markt mee verder wil stimuleren. De aarzeling om bijvoorbeeld nog meer aardgastankstations te bouwen, is helemaal weg. Bij waterstof ligt dat nog anders: het eerste is nog in aanbouw. We hebben de ambitie om ter zake naar twintig te gaan tegen 2020, maar op dat punt zullen we ervoor moeten zorgen dat ook het aantal wagens blijft volgen.

Ik merk dat we bij elektrische voertuigen die fase door zijn. De bal is aan het rollen. De steden en gemeenten zijn mee. Het loopt. Er komen ook meer en meer goedkopere modellen op de markt. De prijzen zullen dalen. Je voelt dat de marktwerking daar volledig in gang is gezet. Hopelijk kunnen we daar de opgelopen achterstand inhalen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Dat was volledig en duidelijk.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Het zal aan ons liggen. *(Gelach)*

Ik vind het een interessante vraag en een interessant onderwerp, maar het antwoord was mij niet helemaal duidelijk. Uiteraard steunen we u in uw ambities om rond elektrische mobiliteit een grote stap vooruit te zetten.

Het is ook goed dat we uit die project- en proeffase treden en dat we naar een structureel beleid gaan. Met betrekking tot de uitrol van de laadinfrastructuur, ben ik nog niet helemaal mee wie nu juist wat zal doen. We gaan voor vijfduizend laadpunten, samen met de netbeheerders. Zijn het alleen de netbeheerders die die laadpunten zullen installeren en niet private installateurs?

Minister Annemie Turtelboom: Netbeheerders faciliteren ze. Zij plaatsen ze niet. Het is de privésector die ze plaatst.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Op dit moment zijn de netbeheerders bezig met het formuleren van een aanbod richting lokale besturen of private actoren.

Minister Annemie Turtelboom: Daar zijn ze mee bezig, maar het is eigenlijk niet meer de bedoeling. Het is de bedoeling dat de privésector dat overneemt. Je ziet dat ook in Nederland: de privésector is daar klaar en rijp voor en wil dat doen. Dat is ook het meest transparante en kostenefficiënte model. Als je elektrisch oplaadt in Nederland, betaal je voor de elektriciteit die je hebt opgeladen een prijs. Dat is ook het enige logische marktmodel, een model waarbij je betaalt voor wat je oplaadt. Maar de distributienetbeheerders zijn voor ons wel een belangrijke partner omdat ze veel contacten hebben met de lokale besturen en omdat ze kunnen helpen met de infrastructuur, de plaatsing en het aankoppelen aan het net.

Maar het is de bedoeling dat het plaatsen puur op privé-initiatief gebeurt. Alleen moeten we wel faciliteren, en daarvoor zijn zij de beste partners.

Robrecht Bothuyne (CD&V): De locatie van de laadinfrastructuur kan dus zowel op publiek als op privaat domein zijn, zij het dat ook op privaat domein die laadinfrastructuur publiek toegankelijk moet zijn?

Minister Annemie Turtelboom: Ja, ons plan is: 100 procent publiek toegankelijke plaatsen. Zo is een grote supermarkt, waarvan de parking 's avonds wordt afgesloten, geen 100 procent publiek terrein.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Maar diezelfde parking die ook 's nachts open is, ook al is het privaat terrein, is dan wel publiek toegankelijk?

Minister Annemie Turtelboom: Ja, en ik weet dat er vanuit de supermarkten interesse is om laadpalen te plaatsen op de parking, als commercieel product, die dan 's avonds na de sluitingsuren mogen worden gebruikt door mensen die elektrisch rijden. Dat zijn voor ons goede modellen, omdat die vaak goed gelegen zijn, in een stedelijke context, in centra.

Robrecht Bothuyne (CD&V): De rol van de netbeheerders is belangrijk, net als die van de private actoren. Maar ook de rol van de lokale besturen is bijzonder belangrijk. Het zou goed zijn indien u een communicatie naar de lokale besturen zou doen om hen uw model en de mogelijkheden uit te leggen. Ik weet dat heel wat lokale besturen hierrond initiatieven nemen, ofwel door zelf in infrastructuur te voorzien of, zoals een kleine voorstad van Kruishoutem, Gent, doet, door premies uit te betalen. Ik denk dat ze op dit moment 1000 euro per laadpunt uittrekken om dat te stimuleren.

Ik weet niet of dat model het meest interessant is, maar het duidt erop dat er bij de lokale besturen initiatieven worden genomen en dat het belangrijk is dat u uw beleid naar hen communiceert, zodat zij actief worden betrokken in het verhaal.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Particuliere projecten zoals die warenhuizen zullen dus niet in contact komen met de distributienetbeheerders, tenzij voor de eventuele verzwarende van hun eigen net, maar dat is puur privaat geregeld en lijkt mij ook een goed model. Het zal een beetje de kip of het ei zijn. Wie de eerste laadpalen plaatst, zal nagaan of er elektrische wagens in de omgeving zijn enzovoort.

Dat de stad Gent premies geeft voor het puur publieke, vind ik geen goede beslissing, maar dat is hun zaak. Het heeft eigenlijk geen zin. Het is net als een benzine-station langs de autosnelweg. Ik heb ooit dergelijke aanbesteding gezien. Zij betalen miljoenen euro per jaar om daar te mogen exploiteren, met de verplichting dat ze alles moeten renoveren enzovoort. Dat is een markt op zich. Kijk maar naar Holiday Inn, dat blijkbaar een soort raamcontract heeft met Tesla. Aan de Holiday Inn in Gent staan er tien superchargers naast elkaar. Er staan altijd zes à acht Tesla's. De chauffeurs drinken ondertussen een potje koffie. Ik weet niet hoe zij daar afrekenen, maar er is daar een soort van businessmodel.

Er moet een duidelijke boodschap worden gegeven. Men mag niet de indruk krijgen dat, als het gebeurt voor de lokale overheden, het dan verrekend wordt via het nettatarief, via de openbardienstverplichtingen (ODV's).

Ik weet dat dat niet de bedoeling is, maar het moet ook zo duidelijk worden gecommuniceerd. Wat een distributienetbeheerder wel perfect kan doen, is het ontlasten van de lokale overheden, bijvoorbeeld om die aanbesteding te organiseren. Zij doen voortdurend aanbestedingen. Voor een kleinere gemeente, zoals Kruishoutem, kan het juist interessant zijn om het faciliterende toe te laten aan de distributienetbeheerders. *(Gelach)*

Kunt u bevestigen dat dat de doelstellingen zijn? Ik weet dat het nog niet is afgerond, maar als dat de doelstellingen zijn, zijn we op de goede weg.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Het is absoluut niet de bedoeling dat de distributienetbeheerders daar iets voor aanrekenen. Het staat ook expliciet in het besluit van de Vlaamse Regering.

Samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) maken we een gids rond de laadpunten en de uitrol daarvan. De lokale besturen zijn superbelangrijk. De locaties die worden gekozen, kennen zij het best. Zij weten waar er veel volk komt of waar er nood aan is. Wij hebben hen daarvoor nodig. Dat is ook de reden dat er in de conferentie die we onlangs hebben gehouden met EVORA, het Vlaams Platform Publiek Laden, al vijf steden hebben meegewerkt. We zullen de lokale besturen daar zeer nauw bij betrekken.

De suggestie om een premie te geven voor laadpalen, vind ik geen goede suggestie. Je ziet dat ook in andere landen. Het is volwassen technologie. Wie elektrisch rijdt, moet betalen voor zijn elektriciteit. Wij moeten stimuleren, zodat er een kickstart is van de markt. Maar dan moet de markt zo snel mogelijk gewoon werken. Daarom ook is de autopremie eenmalig en elk jaar degressief. Zo geef je het signaal dat het niet om een jackpot gaat die blijft. Er is een kloof tussen de gewone en de elektrische wagen. Maar we zullen dat zelf elk jaar doen dalen, zodat je weet dat het op een bepaald moment stopt en dat het beperkt is in de tijd. Op die manier geef je duidelijkheid: we willen dat je die shift doet en we zullen dat ook stimuleren, maar we zullen ons als overheid ook terugtrekken van die markt. Op het vlak van laadpalen lijkt mij dat hetzelfde: in Nederland is er geen enkele laadpaal waar je gratis kunt laden: niet in een parkeergarage en niet buiten een parkeergarage. Dat is ook logisch: het is elektriciteit en het verbruikt, het is een kost. De illusie geven dat dat gratis is, is fout.

Bart Nevens (N-VA): Collega's, we spreken altijd over elektrische wagens, maar er zijn ook nog andere voertuigen. Ik denk bijvoorbeeld aan elektrische fietsen, maar in de toekomst ook elektrische scooters of andere voertuigen. We zullen er toch voor moeten zorgen dat we een soort van universeel systeem hebben, zodat het ene voertuig kan profiteren van het laadpunt van een ander voertuig.

Uitsluitend laadpunten plaatsen voor elektrische fietsen gaat extra kosten met zich meebrengen. We moeten daar rekening mee houden in heel die beweging, zeker op het niveau van de lokale besturen. Ik denk daarbij aan streektoerisme.

Minister Annemie Turtelboom: We merken dat de problematiek van de elektrische fietsen totaal anders is. De batterij gaat vrij lang mee. En de mensen laden hem niet graag publiek op omdat hij te vaak gestolen wordt. Daarom zijn er niet zoveel laadpalen voor elektrische fietsen. Bovendien laden de mensen hun batterij graag thuis op. We merken dus dat de consument daar anders mee omgaat. De kans op diefstal van de batterij is vrij groot. Sommige batterijen kun je er zo uitnemen. We merken dat de noden er zijn, maar dan eerder bij het café, het restaurant of de brasserie waar men op de middag iets gaat eten en waar men zicht heeft op de fiets. Maar de nood om publiek te laden is er niet. Mocht die nood er komen doordat de technologie verandert, dan staan we daar uiteraard voor open. De elektrische fiets maakt het woon-werkverkeer voor bepaalde afstanden nu plots echt wel haalbaar, waar vroeger de mensen enkel de fiets namen als ze binnen een beperkt aantal kilometer van hun woning werkten.

Bart Nevens (N-VA): Die bedenking is interessant. De constructeurs moeten mee nadenken over onze mobiliteitsnoden en -problemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.